

RECHTBANK 'S-GRAVENHAGE

Sector Bestuursrecht
Zittinghoudende te Haarlem

zaaknummers: AWB 99/1278

V-nr: ve11000817

uitspraak van de president

in het geding tussen:

A., verblijvende in het Grenshospitium te Amsterdam,
verzoeker,
gemachtigde: mr C.J. Schoorl,

en:

de staatssecretaris van Justitie,
verweerder,
gemachtigde: mr M.M. van Asperen.

1. ONTSTAAN EN LOOP VAN HET GEDING

1.1 Verzoeker, geboren op [...] 1974, heeft de Srilankaanse nationaliteit. Hij verblijft sedert 24 november 1998 in Nederland. Op 24 november 1998 heeft hij een aanvraag ingediend om toelating als vluchteling. Bij beschikking van 26 november 1998, aan verzoeker in het aanmeldcentrum te Schiphol uitgereikt op gelijke datum, heeft verweerder de desbetreffende aanvraag om toelating als vluchteling niet ingewilligd wegens de kennelijke ongegrondheid daarvan. De ten aanzien van verzoeker toegepaste vrijheidsontnemende maatregel van artikel 7a, tweede en derde lid, Vw is in de bestreden beschikking gehandhaafd en wordt thans in het Grenshospitium te Amsterdam ten uitvoer gelegd. Verzoeker heeft op 26 november 1998 tegen de niet-inwilliging van de aanvraag om toelating als vluchteling beroep bij deze rechtbank ingesteld. Verweerder heeft bepaald dat uitzetting gedurende de periode dat het beroep aanhangig is, niet achterwege zal blijven.

1.2 Bij verzoekschrift van 26 november 1998 heeft verzoeker de president van de rechtbank verzocht bij wijze van voorlopige voorziening over te gaan tot schorsing van de beslissing van verweerder om uitzetting niet achterwege te laten, totdat in beroep is beslist.

1.3 De openbare behandeling van het verzoek heeft plaatsgevonden op 2 december 1998. Bij uitspraak van 7 december 1998 met de nummers AWB 98/7240 en 98/7241 VRWET H heeft de president van deze rechtbank het verzoek om een voorlopige voorziening afgewezen en het beroep met toepassing van artikel 8:86 Awb ongegrond verklaard.

1.4 Op 8 december 1998 heeft verzoeker op grond van het bepaalde in artikel 22 van het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing (Antifolterverdrag; hierna: AFV) tegen de Staat der Nederlanden een klacht ingediend bij het Committee against Torture (hierna: CAT). Op 15 december 1998 heeft het CAT de ontvangst van de klacht bevestigd en aangegeven dat op grond van artikel 108, negende lid, Rules of Procedure de Staat der Nederlanden is verzocht de uitzetting van verzoeker op te schorten zolang de klacht in behandeling is bij het CAT.

1.5 Op 20 januari 1999 is verweerder verzocht verzoeker in de gelegenheid te stellen een (tweede) aanvraag om toelating als vluchteling in te dienen.

1.6 Op 5 februari 1999 heeft verweerder aangegeven dat de Staat der Nederlanden niet voornemens is om aan het verzoek van het CAT van 15 december 1998 gevolg te geven. Verzoeker heeft op 10 februari 1999 tegen deze beslissing een bezwaarschrift ingediend en op gelijke datum een afschrift van dit bezwaarschrift aan de rechtbank verzonden met het verzoek dit bezwaarschrift aan te merken als een beroepschrift.

1.7 Bij verzoekschrift van 10 februari 1999 heeft verzoeker de president van de rechtbank verzocht bij wijze van voorlopige voorziening over te gaan tot schorsing van de beslissing van verweerder om uitzetting niet achterwege te laten, totdat op de ingediende klacht bij het CAT dan wel in beroep is beslist.

1.8 Op 15 februari 1999 heeft verzoeker een aanvraag om toelating als vluchteling ingediend. Bij beschikking van 17 februari 1999, aan verzoeker op gelijke datum uitgereikt, heeft verweerder de betreffende aanvraag om toelating als vluchteling primair niet ingewilligd wegens de niet-ontvankelijkheid daarvan en subsidiair wegens de kennelijke ongegrondheid daarvan. Op 18 februari 1999 heeft verzoeker een nadere onderbouwing van het beroepschrift gegeven. Op 9 maart 1999 heeft verzoeker de gronden van het beroep nader aangevuld. Bij memorie van 26 februari 1999 heeft de Nederlandse regering haar zienswijze omtrent de ingediende klacht aan het CAT bekendgemaakt.

1.9 Verweerder heeft de op de zaak betrekking hebbende stukken ingezonden en in zijn ter zitting overgelegde pleitnota geconcludeerd tot afwijzing van het verzoek met toepassing van artikel 8:86 Awb.

1.10 De openbare behandeling van het geschil heeft plaatsgevonden op 15 maart 1998. Ter zitting hebben verzoeker en verweerder bij monde van hun gemachtigden hun standpunten nader uiteengezet.

2. OVERWEGINGEN

2.1 Ingevolge artikel 8:81 van de Awb kan, indien tegen een besluit bij de rechtbank beroep is ingesteld, dan wel voorafgaand aan een mogelijk beroep bij de rechtbank bezwaar is gemaakt of administratief beroep is ingesteld, de president van de rechtbank die bevoegd is of kan worden in de hoofdzaak, op verzoek een voorlopige voorziening treffen indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist.

2.2 Ter zitting is duidelijk geworden dat beide partijen de brief van 5 februari 1999 aanmerken als een besluit. Verzoeker heeft op 10 februari 1999 tegen dit besluit een bezwaarschrift ingediend en op dezelfde dag, waarschijnlijk wat later, de president verzocht dit bezwaarschrift aan te merken als een beroepschrift. Dit verzoek is gebaseerd op het bepaalde in artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a, Vw, omdat aan verzoeker ten tijde van het nemen van het besluit een vrijheidsontnemende maatregel was opgelegd. De president merkt evenwel op dat voor toepassing van het bepaalde in vorenbedoeld artikel een beschikking is vereist die strekt tot niet-inwilliging van de aanvraag om toelating als vluchteling. Het besluit van 5 februari 1999 heeft die strekking niet. Dat besluit moet immers worden opgevat als een weigering om uitzetting achterwege te laten. Derhalve bestaat geen aanleiding om het reeds ingediende bezwaarschrift aan te merken als een beroepschrift. Nu verzoeker in eerste instantie een bezwaarschrift bij verweerder heeft ingediend en niet gebleken is van intrekking daarvan, is overigens (ook in zoverre) aan het connexiteitsvereiste voldaan.

2.3 Voorts kan de op 18 februari 1999 ingediende onderbouwing van het bezwaarschrift zich redelijkerwijs laten lezen als een geschrift dat strekt tot het instellen van beroep tegen de niet-inwilliging van de aanvraag om toelating als vluchteling en houdt verweerder

rekening met de mogelijkheid dat deze ook als zodanig wordt gelezen. Er is derhalve ook sprake van een aanhangige beroepsprocedure, zodat ook in zoverre aan het connexiteitsvereiste is voldaan.

2.4 Gelet op het voorgaande staat in de onderhavige procedure allereerst ter beoordeling of er termen zijn voor opschorting van de uitzetting totdat het CAT de ingediende klacht heeft beoordeeld. Subsidiar staat ter beoordeling of verzoekers uitzetting hangende de afdoening van het beroepsschrift achterwege moet blijven.

2.5 Verzoeker heeft het volgende aangevoerd.

(1) De weigering gevolg te geven aan een verzoek van het CAT om uitzetting hangende de procedure bij het CAT achterwege te laten is de facto een schending van het AFV. Zolang niet duidelijk is dat de klacht ongegrond is, kan de klacht immers gegrond zijn, zodat de Staat der Nederlanden met (gedrag conform) het ingenomen standpunt het risico loopt van schending van het verbod van refoulement. Vanwege het absolute karakter van dit artikel en de onomkeerbare gevolgen die uitzetting kan hebben, moet de uitzetting dan ook worden opgeschort in alle gevallen waarin niet apert duidelijk is dat de klacht ongegrond is. Van zo'n geval is sprake indien het CAT de betrokken staat verzoekt om met de uitzetting te wachten. Dat ook het CAT dit zo ziet blijkt uit paragraaf 8 van een op 10 november 1998 aangenomen zienswijze met nummer 110/1998 van het CAT (CAT/C/21/D/110/1998).

(2) Voorts heeft de Nederlandse regering wel gevolg gegeven aan twee eerdere verzoeken van het CAT om uitzetting achterwege te laten. Uit de in de NAV 1999, 26 gepubliceerde zienswijze van het CAT van 13 november 1998 (CAT/C/91/1997) blijkt hoe wenselijk dat in één van die twee gevallen is geweest: het CAT heeft in die zaak geconcludeerd tot schending van artikel 3 AFV. Verweerder heeft tegen die achtergrond niet uitgelegd waarom in deze zaak geen gevolg wordt gegeven aan het verzoek van het CAT.

(3) De tweede aanvraag om toelating als vluchteling is gebaseerd op de omstandigheid dat bij het CAT een klacht is ingediend. Op voorhand valt niet uit te sluiten dat die procedure zal leiden tot gegrondbevinding van de klacht, zodat het beroep een redelijke kans van slagen heeft. Bovendien heeft verweerder in de bestreden beschikking niet gereageerd op het beroep inzake artikel 3 AFV. Verweerder is in bezwaar gehouden verzoeker te horen. Verzoeker heeft verder, onder overlegging van een aantal stukken, de juistheid van de conclusies over de algemene situatie in Sri Lanka, zoals neergelegd in de uitspraken van deze rechtbank van 9 oktober 1998 met de nummers AWB 98/652 en 98/125 VRWET H, opnieuw gemotiveerd bestreden.

2.6 Verweerder heeft gemotiveerd verweer gevoerd, zoals weergegeven in de zich bij de stukken bevindende zienswijze van 8 maart 1999 en in de ter zitting overgelegde pleitnota. De president overweegt als volgt.

2.7 Allereerst is aan de orde de vraag of verweerder gehouden is om te voldoen aan het verzoek van het CAT om de uitzetting op te schorten. Grondslag van een dergelijk verzoek is het bepaalde in artikel 108, negende lid, van de CAT-Rules of Procedure, dat ziet op de werkwijze bij ontvangst van een klacht als de onderhavige. Die bepaling luidt als volgt:

'In the course of the consideration of the question of the admissibility of a communication, the Committee or the Working Group or a special rapporteur designed under rule 106, paragraph 3, may request the State party to take steps to avoid a possible irreparable damage to the person or persons who claim to be victim(s) of the alleged violations. Such a request addressed to the State party does not imply that any decision has been reached on the question of the admissibility of a communication'.

2.8 Met verweerder moet worden geoordeeld dat voor een staat, partij bij het AFV, rechtens geen verplichting bestaat om gevolg te geven aan een verzoek als hier bedoeld. Voor een dergelijke verplichting is in het AFV immers geen grondslag te vinden, terwijl zodanige verplichting ook niet uit de bewoordingen van het aangehaalde artikel 108,

negende lid van de Rules of Procedure, worden afgeleid, daargelaten de vraag naar de kracht van die regels. Evenmin is er grond om aan te nemen dat de omstandigheid dat bedoeld verzoek wordt gedaan, een indicatie vormt dat er kans is dat tot schending van het AFV zal worden geconcludeerd. Gewezen wordt op de tweede zin van de aangehaalde bepaling, waarbij wordt opgemerkt dat de criteria op basis waarvan het CAT tot een dergelijk verzoek besluit, niet bekend zijn. Uit de door verzoeker overgelegde zienswijze kan niet worden afgeleid dat het CAT de hiervoor weergegeven opvatting niet zou delen, nog daargelaten dat een visie van het CAT omtrent die problematiek die bij het AFV aangesloten staten niet bindt.

2.9 Aan de orde is daarmee verzoekers tweede argument. Blijkens de door de Staat der Nederlanden ingezonden memorie van 26 februari 1999 en de beantwoording van de vragen van het lid van de Tweede Kamer Halsema (GroenLinks) d.d. 29 januari 1999 (Tweede Kamer, vergaderjaar 1998-1999, Aangangsels Handelingen, nr. 897) voert de Nederlandse regering het beleid dat verzoeken als hiervoor bedoeld in beginsel worden ingewilligd, zij het dat zich situaties kunnen voordoen waarin een uitzondering op dit uitgangspunt is gerechtvaardigd. Een dergelijke uitzondering doet zich (onder meer) voor wanneer er sprake is van een samenloop van twee omstandigheden: (1) de aanvraag om toelating als vluchteling is blijkens toetsing door de rechter terecht kennelijk ongegrond geacht en (2) de betrokkene heeft in het kader van de bewaking van de Schengen-buitengrens geen toegang tot Nederland gekregen.

2.10 De president acht dit beleid voorshands niet kennelijk onredelijk. Redengevend daarvoor is dat, behoudens uitzonderingen (met name de gevallen waarin een beroep op vluchtelingschap is gedaan maar geen relatie met een vervolgingsgrond kan worden gelegd), de criteria voor het vaststellen van vluchtelingschap enerzijds en schending van artikel 3 EVRM of artikel 3 AFV anderzijds, ook qua risico-inschatting, grotendeels gelijk lopen. De op een risico-inschatting gebaseerde vaststelling dat er in redelijkheid geen twijfel over kan bestaan dat de betrokkene geen vluchteling is, is immers, behoudens wanneer het bedoelde uitzonderingen betreft, niet verenigbaar met de mogelijkheid dat er concrete gronden zijn om aan te nemen dat hij het reële risico (artikel 3 EVRM) of het gevaar zou lopen (artikel 3 Antifolterverdrag) persoonlijk te worden onderworpen aan een behandeling die is verboden bij genoemde verdragsbepalingen. Indien verweerder op basis van een dergelijke vaststelling dan ook komt tot de bevinding dat het asielverzoek kennelijk ongegrond is, en de rechter daarin meegaat, behoeft verweerder geen rekening te houden met de mogelijkheid dat het CAT zal oordelen dat het AFV zal worden geschonden.

2.11 In het onderhavige geval is op basis van een risico-inschatting in rechte vastgesteld dat de aanvraag om toelating als vluchteling kennelijk ongegrond is, met andere woorden dat buiten twijfel is dat geen gevaar voor vervolging bestaat. Voorts is sprake van een geval waarin de betrokkene in het kader van de bewaking van de Schengen-buitengrens geen toegang tot Nederland heeft gekregen. Dat brengt mee dat verzoeker aan het genoemde beleid geen aanspraak kan ontlenen op schorsing van de uitzetting en verklaart ook het verschil in behandeling met de andere zaken, al aangenomen dat het beleid toen al gold.

2.12 Van bijzondere omstandigheden die meebrengen dat verweerder in weerwil van het beleid de uitzetting moet opschorten, zoals het nadien bekend worden van feiten waarmee de rechter die reeds over de zaak heeft geoordeeld geen rekening heeft kunnen houden, is niet gebleken. Daarbij verdient het volgende nog aandacht.

2.13 De Nederlandse regering heeft in de aan het CAT gezonden memorie d.d. 26 februari 1999 ter ondersteuning van haar standpunt verwezen naar een op 19 mei 1998 aangenomen zienswijze van het CAT met nummer 94/1997 inzake de klacht van een in Zwitserland afgewezen Sri Lankaanse asielzoeker. Naar het oordeel van de president heeft het CAT in de bedoelde zienswijze er blijk van gegeven de situatie in Sri Lanka niet

zodanig in te schatten dat het behoren tot een risicogroep als genoemd in de ambtsberichten van de Minister van Buitenlandse Zaken van 24 maart 1998 en 6 november 1998 als zodanig reeds voldoende is om artikel 3 AFV geschonden te achten. Sedertdien zijn er geen wijzigingen in de situatie in Sri Lanka opgetreden die de veronderstelling wettigen dat het CAT in de onderhavige zaak van deze benadering zal afwijken. De door verzoeker in deze procedure overgelegde stukken waren voor het overgrote deel al bekend en werpen overigens niet een zodanig nieuw licht op de situatie dat ook de eerdere conclusies van deze rechtbank in de uitspraken van 9 oktober 1998 met de nummers AWB 98/652 en 98/125 VRWET H niet meer houdbaar zijn.

2.14 Verzoeker heeft voorts in het kader van zijn tweede aanvraag om toelating als vluchteling geen nieuwe feiten of omstandigheden aangevoerd die zijn relaas in een ander licht stellen. Voor zover de brieven van een bisschop uit Jaffna als nova zijn opgevoerd, kunnen zij die rol alleen al niet spelen omdat zij niet zijn overgelegd.

2.15 Uit het vorenstaande volgt dat er geen grond is om verzoekers uitzetting op te schorten, zodat het daartoe strekkende verzoek zal worden afgewezen.

2.16 Op grond van het voorgaande acht de president het voorts zonder meer aannemelijk dat het ingediende beroepschrift niet tot een andere uitkomst dan die in de voorlopige voorzieningsprocedure leidt. Nu voorts niet is gebleken dat nader onderzoek wat betreft het beroepschrift redelijkerwijs kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak, bestaat in dit geval aanleiding om gebruik te maken van de bevoegdheid van artikel 8:86 Awb. De president zal het beroepschrift, gericht tegen de niet-inwilliging van de aanvraag om toelating als vluchteling, ongegrond verklaren.

2.17 Van omstandigheden op grond waarvan een van de partijen zou moeten worden veroordeeld in de door de andere partij gemaakte proceskosten, is niet gebleken.

3. BESLISSING

De president:

3.1 wijst het verzoek om een voorlopige voorziening af:

3.2 verklaart het beroep ongegrond.

(...)